

בס"ד

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות אלעד

בראשות המרא דאתרא הגאון ר' מרדכי מלכא שליט"א

בד"צ אלעד * בתי הוראה * שרותי דת * רישום נישואין

נשיא וראש מוסדות "אור המלך" – אלעד

רשת מעונות יום, רשת גני ילדים, ת"ת "דרך המלך", ת"ת "פרי תואר", ישיבה קטנה "אורחות יהודה"

רשת כוללים "לקח טוב", מרכז שיקומי "אור המלך", קופת "מפעל החסד" אלעד

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

תורת פרשת קרח המלך

יסוד המחלוקת הגאווה:

במדבר פרק טז פסוק א ויקוז קרוז בן יצהר בן קהת בן לוי ודתן ואתן ואבירם בני אלקאב ואון בן פלת בני ראובן: ב ויקבמו לפני משה ואהרן מן בני ישראל זומשים ומאתים נשיאי עדה קראי מועד אנשישם: ג ויקהלו עלימשה ועל אהרן ויאמרו אלהם רב לכם כי כליהעדה כלם קדשים ובתוכם יהוה ומרוע התנשאו עליהם כל יהוה:

ופרשי במדבר פרק טז פסוק ז רב לכם בני לוי דבר גדול אמרתי לכם. וכו' וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זה, עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו, שמואל ששקול כנגד משה ואהרן. אמר בשבילו אני נמלט, וכ"ד משמרות עומדות לבני בניו כולם מתנבאים ברוח הקודש, שנאמר (ד"ה א' כה, ה) כל אלה בנים להימן, אמר אפשר כל הגדולה הזאת עתידה לעמוד ממני ואני אדום, לכך נשתתף לבוא לאותה חזקה, ששמע מפי משה שכולם אובדים ואחד נמלט. אשר יבחר ה' הוא הקדוש, טעה ותלה בעצמו, ולא ראה יפה, לפי שבניו עשו תשובה, ומשה היה רואה. תנחומא:

שאלות

א} ויש לשאול עדיין הדברים צריכים ביאור והבנה ובפרט שמדובר בקרח ועדתו אשר נאמר עליהם בתורה ג' תארים מיוחדים. א) נשאי עדה - היינו הם גדולי דור המדבר. ב) קראי מועד - פירש הרשב"ם דצריכין לקבוע איתם זמן למשפט, כנראה היו עמוסים בתור גדול לדיונים והיה צריך לקבוע איתם תור, עוד אפ"ל גם שהם כל הזמן מוזמנים לכל דבר נכבד והיינו קרואים בכל מועד. ג) אנשי שם - שםם הולך לפנייהם מרוב גדלותם, וכתוב שהיו מפורסמים בכל העולם. וקרח עצמו היה לו רוח הקודש, וכיצד יתכן שאנשים כאלו באו לידי כך לחלוק על משה?

ב} עוד צריך להבין מדוע משה הענישם ע"י בריאה חדשה שתפתח האדמה את פיה, ולא הסתפק שימותו סתם?

ג} גם מסופר שאח"כ שמתו המאתיים וחמישים איש שוב התלוננו בני"י על משה ואהרן, והחלה בהם מגפה, וביקש משה מאהרן שיקטיר קטורת לעצור המגפה, ויש לשאול מדוע לא התפלל כדרכו בכל צרה אלא ע"י מעשה קטורת עצר המגיפה?

ד} גם בהמשך כתוב שהקב"ה אמר לו לקחת מטות ומי שמטהו יציץ פרח הוא הנבחר, מדוע לקחו מקל עץ יבש שזה נגד הטבע שיפרח, ולא איזה שתיל שכל אחד ישתול ומי שיצמח באותו יום יהיה סימן שנבחר?

יסוד המחלוקת שרואה חסרונות חברו ולא של עצמו:

אולם בכדי לבאר יש להקדים כי יסוד המחלוקת היא נובעת מתוך שאדם רואה מעלות עצמו ואינו רואה חסרונותיו, ואילו אצל חברו רואה את חסרונותיו, ואותה נגיעה עצמית אינה נותנת לאדם לבחון דבריו אם הן טעות או אינם צודקות, וממילא נעשה מחלוקת בניהם.

וכאשר אומר הר"י מסלנט זצ"ל הקב"ה ברא לאדם ב' עיניים אחת לצורך לראות מעלות חברו ללמוד מהם, והשניה לראות חסרון עצמו לתקנם, אולם דרך האדם הפוך רואה בעין אחת מעלות עצמו ובעין השניה חסרונות חברו, וממילא בכל דבר רואה צדקת עצמו ויודע לפרש כל מעשיו לטובה ומעשי חברו לרעה ועי"ז יש שנאה ומחלוקת.

וראיתי בספר מעשייהם של צדיקים בשם ר' ישראל מהושיטין זצ"ל שבזה הוא פירש דרשת חז"ל קרח שפיקח היה מה ראה לעשות שטות זו, ואמרו "עינו" הטעתו בלשון יחיד ולא עינו הטעהו. מפני שאותה עין שהיה צריך לראות חסרונותיו ראה רק מעלותיו ואת השלשלת שיוצאת ממנו ובזה נכשל.

ודבר זה נובע ממידת הגאווה שהאדם רואה רק מעלותיו ולא רואה את החסרונות שלו ונראה בעיניו שהוא יותר טוב ולו מגיע הכל ואילו חברו תמיד יש עליו טענות וחסרונות.

לשכת הרבנות אלעד

בראשות המרא דאתרא הגאון ר' מרדכי מלכא שליט"א

בד"צ אלעד * בתי הוראה * שרותי דת * רישום נישואין

נשיא וראש מוסדות "אור המלך" – אלעד

רשת מעונות יום, רשת גני ילדים, ת"ת "דרך המלך", ת"ת "פרי תואר", ישיבה קטנה "אורחות יהודה"

רשת כוללים "לקח טוב", מרכז שיקומי "אור המלך", קופת "מפעל החסד" אלעד

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

תיקון המחלוקת ע"י הוכחה ברורה בלי ספקות:

ובזה נבין מדוע משה הוצרך שתהיה מיתתן משונה, היות ובכדי לברר טעותם לעיני בני" ולסלק את הנגיעה המשחדת ומונעת הוכחת האמת, הוכרח משה לא סתם מיתה שאז יש מקום להסביר ולתלות הדבר באיזה סיבה אחרת ולא מפני המחלוקת, ולכן ביקש משה דווקא בריאה חדשה שהוא מופת ברור לעיני כל שזה עונש עבור המחלוקת.

הצלת בני" מהמגפה דווקא ע"י קטורת:

וכן משה רבינו כאשר היתה מגיפה ביקש מאהרן דוקא ע"י קטורת להפסיק את המגיפה מה שלא עשה בשום פעם אלא תמיד ע"י תפילה. והוא כמ"ש רש"י בפירוש ב' שתלונת בני" שהרג את המאתיים וחמישים איש בזה שאמר להם להקטיר קטורת שהרי דבר זה נהרגו בגללו גם בני אהרן. רצה משה להוכיח שהנה אותו מעשה עצמו מחייה את בני" ומבטל הגזירה, הרי שאין לחפש הסברים לדבר אלא הכל תלוי בעוון בני אדם, וכן מצאתי אח"כ בספר פני דוד לחיד"א סק"ט בשם הרדב"ז.

הוכחת השי"ת דווקא במקל יבש:

וכן הקב"ה כאשר רצה להוכיח לבני" ביקש ממה שיקח מקלות יבשות דוקא, אשר יראה בעליל לעיני כל שאין שום הסבר מדוע צמח מטה אהרן, ואילו שתיל יתכן והיה לזה איזה פיקפוק והסבר, ואפילו המטה כתוב שמטה אהרן בתוך מטותם ופרש"י באמצע בכדי שלא יאמרו היה בצד קרוב לשכינה ולכן צמח, והכל בכדי לברר להם הטעות.

ביאור דברי משה שאמר בוקר ויודע במשל:

ומפרש המגיד מדובנא שזהו אשר אמר להם משה רבינו בוקר ויודע השם את אשר לו. והנה רש"י הביא את דברי המדרש א"ל משה גבולות חלק הקב"ה בעולמו יכולים אתם להפוך בקר לערב כן דבר זה, ופירש דבריהם המגיד עפ"י משל פעם בא איזה סוכן בדים לקנות מאיזה סוחר בדים, והיה אותו סוחר גדול מאוד, בא אליו הסוכן בלילה וביקשו למכור לו בדים אמר לו מדוע הוא בא בלילה ולא ביום, אמר לו הסוכן שלא משנה לו, בלית ברירה הכניסו למחסן והדליק האורות הראה לו סוגי הסחורות שיש לו יקרים ויותר זולים, ושאל הסוחר את הסוכן באיזה סוג בד הוא חפץ ענה לו שהוא בלאו הכי נותן רק מחיר אחד ולא משלם שני מחירים כיון שאין משנה ואני יקח איזה בד שאני ארצה, הלך הסוחר מיד וכיבה את האורות ונהיה חשוך, שאלו הסוכן מדוע החשיך הרי א"א לראות מה לקחת, השיבו הסוחר הרי אין לך הבדל בסחורות וכל מה שתקח זה אותו הדבר ומדוע אתה זקוק לאור, ואז הבין את עצמו.

כך משה אמר לקרח ועדתו אתם אומרים כל העדה כולם קדושים ומדוע תתנשאו, אם הכל שווה הרי האור בשבילכם מיותר ובאמת אתם יכולים לערב יום ולילה יחד, אבל אם אתם מבינים שיש הבדל בין יום ולילה ע"י בקר יודע את אשר בחר השם, וכאשר האדם משפיל חברו ומטיל בו דופי ורק את עצמו הוא רואה שיש בו שלימות, פירושו של דבר שאינו מבחין בין טוב לרע אלא כל אשר יעשה הוא ישר בעיניו ואצל חברו הכל אינו טוב.

ונסיים בתפילה לקב"ה שנזכה לאחדות אהבה והבנה משותפת לעבודת הי"ת, כאשר מתפללים בימים נוראים ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך. ודוקא בזמן הזה אשר הארץ רועשת וגועשת ובורחים מהאמת הנעדרת להודות כיצד גדעו והשמידו את כל עברו המפואר של עם ישראל, וכעת רוצים לחזור אל אותה פעולה ה' יצילנו, וישלח משיח צדקנו במהרה אכי"ר.

בידידות ואהבה
ובברכת שבת שלום ומבורך
מרדכי מלכא